

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

НадраMonitor

**МОНІТОРИНГ ДОЗВІЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА
ЗМІН У РЕГУЛЮВАННІ ВИДОБУВНОЇ ГАЛУЗІ**

22-28 травня 2023 року

Підготовка даного аналітичного продукту стала можливою завдяки підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) у рамках проєкту "Прозорість Енергетичного Сектору", який виконує ГО "ДІКСІ ГРУП". Інформація, викладена в цьому дослідженні, є виключною відповідальністю ГО "ДІКСІ ГРУП" і за жодних обставин не може розглядатися як така, що відображає позицію USAID чи Уряду США.

© ГО «Діксі Груп», 2023 р.

Спеціальні дозволи на користування надрами

Протягом моніторингового періоду Державна служба геології та надр України опублікувала інформацію про **надання 7** спеціальних дозволів на користування надрами на видобування питних підземних вод, піску та суглинку у [Київській](#), [Полтавській](#), [Хмельницькій](#), [Львівській](#), [Вінницькій](#), [Тернопільській](#), [Харківській](#) областях.

24 травня 2023 року [відбувся](#) повторний аукціон із продажу 3 спеціальних дозволів на користування надрами, проте торги не відбулися через відсутність заявок.

Зі [інформацією](#) ЗМІ, Антимонопольний комітет України проводить розслідування, що стосується можливої змови учасників аукціонів з продажу спецдозволів на користування надрами. Загалом розглядається 4 справи загалом по 9 аукціонах, а також ще проводяться дослідження по 54 торгах. В АМКУ зазначили, що у разі доведення антиконкурентних узгоджених дій, на компанії буде накладено штрафи у розмірі до 10% доходу (виручки) від реалізації продукції за останній звітний рік. Разом з тим, рішення Комітету не скасовує результати торгів.

Регуляторні ініціативи

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України [опублікувало](#) проєкт постанови Кабінету Міністрів «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 07 травня 2022 р. № 556».

Проєкт постанови розроблено для приведення у відповідність Порядку подання декларації про відходи із Законом України «Про управління відходами». Зокрема, пропонується встановити, що власники підприємств, діяльність яких призводить до утворення небезпечних відходів, або утворювачі/власники відходів, що не є небезпечними, з річним обсягом утворення таких відходів понад 50 тонн, один раз на рік подають декларацію про відходи. Окрім цього, встановлюється можливість подання декларації про відходи через Єдину екологічну платформу [«ЕкоСистема»](#).

Кабінет Міністрів України [затвердив](#) перелік підземних споруд, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин.

Затверджений перелік визначає типи підземних споруд, для будівництва та експлуатації яких компанія повинна отримати спецдозвіл на користування надрами. Зокрема, до переліку підземних споруд, не пов'язаних з видобутком корисних копалин віднесено:

- газосховище;
- печера (порожнина штучного або природного походження);
- тунель (підземна інженерна споруда);
- тунель (для проїзду транспорту);
- відпрацьована підземна гірничавиробка;
- закрита шахта (суха консервація або підготовка шахти до її ліквідації);
- метрополітен (підземна ділянка для будівництва та експлуатації метрополітену);
- свердловина для закачування шахтних, кар'єрних та рудникових вод з метою запобігання затопленню шахт, кар'єрів та рудників під час видобування корисних копалин та свердловини для повернення супутньо-пластових вод нафтогазових родовищ до підземних горизонтів;
- свердловина для отримання геотермальної енергії (теплової енергії надр);
- сховище радіоактивних відходів, небезпечних відходів, побутових відходів;
- підземна споруда для зберігання нафти та інших рідких нафтопродуктів;
- водовідвідний комплекс закритих (ліквідованих) шахт та рудників для відкачування шахтних та рудникових вод з метою запобігання затопленню сусідніх (суміжних) шахт та рудників під час видобування корисних копалин;
- спеціально створена підземна гідротехнічна споруда для гідроакумулювальної електростанції;
- спеціально створена підземна споруда для провадження господарської діяльності.

Законодавчі ініціативи

Комітет Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування рекомендує прийняти законопроект № 6004-д від 04.01.2023 «Про забезпечення конституційних прав громадян на безпечне для життя і здоров'я довкілля».

Основним елементом законопроекту є перехід від фрагментарної дозвільної системи (окрема видача дозволів на кожен вид забруднення) до інтегрованої. У законопроекті визначено перелік видів діяльності, що вимагають отримання інтегрованого довкільного дозволу, правові засади для видачі, анулювання, відмови у видачі дозволу. При цьому, всі дозволи на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, дозволи на спеціальне водокористування та

дозволи на здійснення операцій з оброблення відходів, отримані операторами установок, мають втратити чинність з дня отримання інтегрованого дозволу.

До переліку видів діяльності, що потребують отримання інтегрованого дозволу, серед іншого, віднесено діяльність в сфері енергетики (спалювання палива в установках із загальною номінальною споживаною тепловою потужністю 50 МВт або більше, переробка нафти і газу, виробництво коксу, газифікація або зрідження: вугілля та інших видів палива в установках із загальною номінальною споживаною тепловою потужністю 20 МВт або більше), виробництва та обробки металів, переробки мінеральної сировини, хімічної промисловості, управління відходами та інші види діяльності (детальний аналіз законопроекту див. у [дослідженні](#) DiXi Group).

Комітет [рекомендував](#) прийняти законопроект за основу.

Інші новини уряду, ЦОВВ, компаній

Кабінет Міністрів України розпорядженням від 23 травня 2023 р. № [454-р](#) передав в управління публічному акціонерному товариству «Укрнафта» (код згідно з ЄДРПОУ 00135390) активи, які за [інформацією](#) ЗМІ, належать ПрАТ «ВК «Укрнафтобуріння» (одна з найбільших газовидобувних компаній України), ТОВ «Сіріус-1», ТОВ «Сахалінське» та ТОВ «Іст Юроуп Петролеум», які розробляли Сахалінське родовище з вуглеводнями у Харківській області. Водночас, текст розпорядження не містить жодної ідентифікуючої ознаки, яка вказує про передачу саме цих активів в управління Укрнафти. Передані активи заарештовані у кримінальному провадженні стосовно можливого незаконного заволодіння ділянкою надр та можливих корупційних дій НАК «Надра України». Бенефіціарними власниками ПрАТ «ВК «Укрнафтобуріння» є олігархи Ігор Коломойський та Павло Фукс.

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України [запустило](#) тестову версію Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки. Реєстр працює на базі [ЕкоСистеми](#), він дозволяє в онлайн режимі подавати інформацію та документи стосовно здійснення стратегічної екологічної оцінки.

Державна служба геології та надр України [повідомляє](#), що відбулося засідання Робочої групи Україна – ЄС з питань сировинних ресурсів, гірничодобувної та сталеливарної промисловості. За словами голови Держгеонадр Романа Опімаха, відповідно до напрацьованої Дорожньої карти Стратегічного партнерства між Україною та ЄС у галузі критичної сировини на 2023 рік, серед першочергових завдань визначено:

- скасування обмежень доступу до інформації про обсяги запасів критичної сировини в Україні,
- розробка з європейськими колегами модельної угоди про розподіл продукції для ділянок надр із покладами критичних і стратегічних корисних копалин
- підготовка й оприлюднення онлайн інформації про такі ділянки, а також оцифрування 5000 геологічних звітів і їх розміщення на [Держгеопорталі](#).

Національна Асоціація Добувної Промисловості України (НАДПУ) [ініціювала](#) нараду за участі Мінекономіки щодо скасування рішень про віднесення до державної таємниці інформації у сфері надрокористування. НАДПУ відстоює позицію, що уряд має спростити потенційним надрокористувачам доступ до інформації у сфері надрокористування на виконання пункту 4 рішення РНБОУ від 19.03.2021 «Щодо стану справ у сфері надрокористування», введеного в дію указом Президента України від 19.03.2021 № [122](#).

Відповідно до чинних обмежень до відомостей зі ступенем «таємно» належать:

- відомості про балансові запаси корисних копалин: алмазів, золота, п'єзооптичної сировини, літію, ніобію, танталу, титану, цирконію, скандію, платини, іридію, осмію, паладію; розсіяних елементів (разом із запасами тих кольорових або рідкісних чи благородних металів, у рудах яких ці елементи присутні) окремо щодо: галію, ганію, індію, кадмію, ренію, рубідію, селену, талію, телуру, цезію;
- відомості про перспективи розвідки або видобутку корисних копалин в цілому щодо України, розголошення яких може завдати шкоди національній безпеці. Рішення про необхідність засекречування конкретної інформації приймає державний експерт з питань таємниць.